

УДК 631.3.1.171

О.Д. Деркач, канд. техн. наук., доц.; О.В. Сергієнко, асист.
Дніпровський державний аграрно-економічний університет, Україна

КОНТРОЛЬ ТВЕРДОСТІ ҐРУНТУ ЦИФРОВИМ ПЕНЕТРОМЕТРОМ

O.D. Derkach, Ph.D., Assoc. Prof.; O.V. Serhienko

CONTROL OF SOIL HARDNESS WITH A DIGITAL PENETROMETER

Вступ. В сучасних технологіях вирощування с.-г. культур все більше використовуються високопродуктивні широкозахватні машинні агрегати (МА). Як відомо, для підвищення тягово-зчіпних властивостей збільшують потужність і масу трактора. Це призвело до інтенсифікації процесу штучного ущільнення орних та підорних шарів ґрунтів. Таким чином, в сучасному землеробстві виник парадокс: для підвищення ефективності землеробства використовується високопродуктивні МА, енергетичні засоби яких надмірно ущільнюють ґрунти, знижуючи ефективність виробництва.

Аналіз стану питання. Проблемою ущільнення ґрунтів займалися Панченко А.М., Мельник В.П., Кухаренко П.М., Ільченко В.Ю. Сьогодні ряд наукових праць з даної тематики належить професору Надикто В.Т., представнику виробництва колісних систем Клисаку Г.О. та іншим вченим і виробничникам.

Як наслідок переущільнення ґрунтів, все частіше фермери спостерігають результат негативної дії рушіїв техніки на ґрунти (рис.1). Як встановлено авторами, на місці, де виявилися застійні явища води, минулого сезону здійснювалося

Рис. 1 – Негативна дія переущільнених орних та підорних шарів ґрунту.

розвантаження зерна комбайнами в автомобілі. Стоянка автомобілів і заїзд комбайнів із зерном зумовили надзвичайне ущільнення ґрунту. Таким чином, фермерам необхідні інструменти для швидкого і якісного контролю стану ґрунту. Однак, існуючі методи контролю величини ущільнення ґрунтів уже не задовольняють сьогодні споживачів, так як не дають оперативної і комплексної інформації. Сьогодні в Україні є достатньо велика кількість цифрових веб-платформ і застосунків [1], які дозволяють споживачам (фермерам) отримувати оперативну

інформацію про поточний стан виробничих засобів. Вочевидь, і технологія контролю за щільністю ґрунтів має базуватися на цих засадах. До таких відноситься технологія, що базується на використанні цифрового пенетрометра Skok Agro S600 [2], відповідного програмного забезпечення (ПЗ). Недоліком ПЗ Skok Agro є відсутність суміщення позиції оператора на полі при вимірюванні твердості ґрунту із точками вимірювання, які генерує це ПЗ. Це в певній мірі призводить до сповільнення виконання роботи та/або деякого спотворення отриманих результатів, так як в софті передбачений алгоритм обрахування даних з точок, розміщених на однаковій відстані одна від одної.

Постановка проблеми. Проблема, яка потребувала дослідження – оперативне поєднання місцезнаходження на полі оператора, що вимірює твердість ґрунту із точкою вимірювання, визначеною ПЗ Skok Agro та швидкої передачі отриманих результатів

замовнику.

Вирішення проблеми. При формуванні сітки точок вимірювання (рис.2, а), створюється файл з розширенням .kml. Цей файл пересилається на електронну скриньку оператора. Відкривши файл, оператор, увімкнувши на смартфоні функцію геопозиціонування, оператор суміщає точку власного місцеперебування з точкою вимірювання і здійснює операцію. Таким чином, оператор швидко може пересуватися визначеним шляхом від точки до точки, скорочуючи час і шлях.

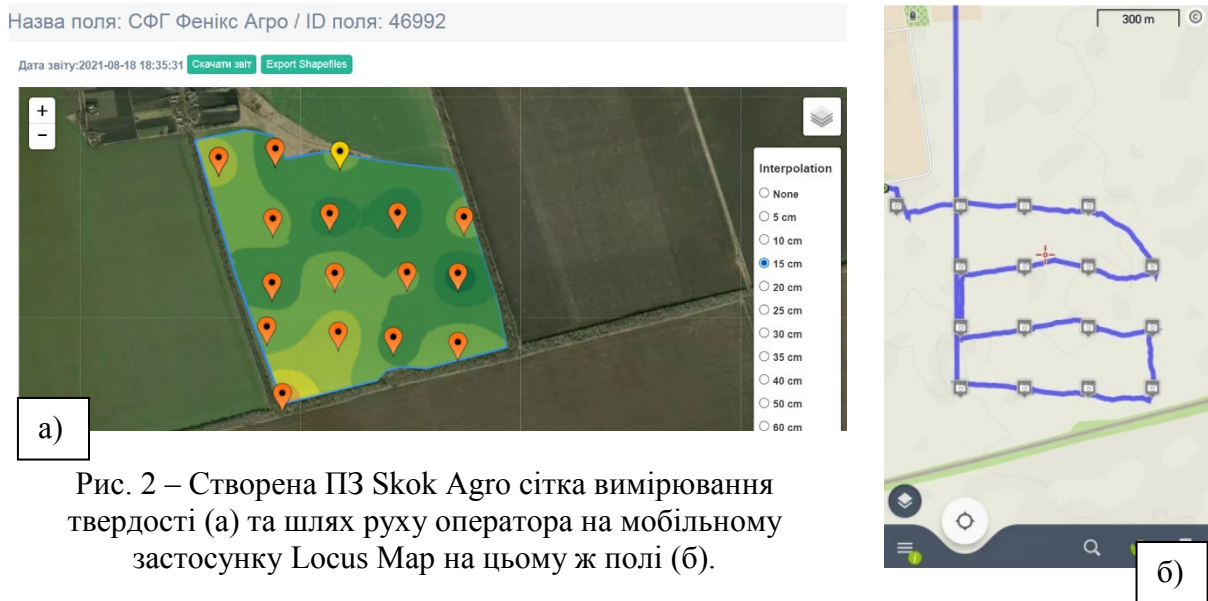

Рис. 2 – Створена ПЗ Skok Agro сітка вимірювання твердості (а) та шлях руху оператора на мобільному застосунку Locus Map на цьому ж полі (б).

Отримані дані в кожній визначеній точці аналізуються на глибину 60 см

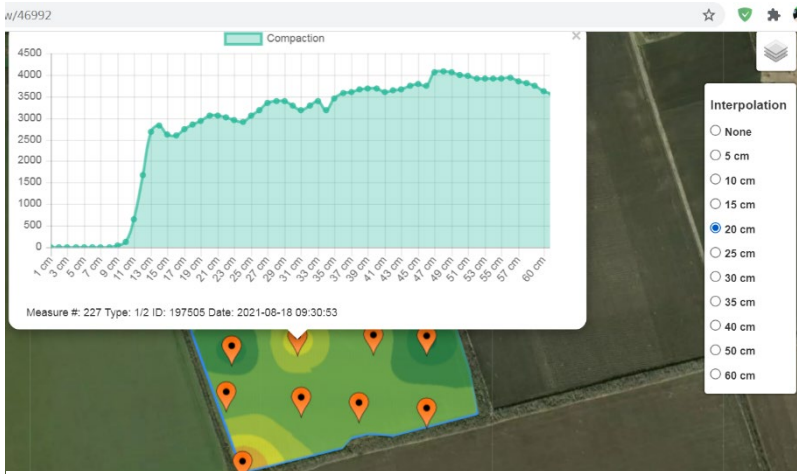

Рис. 3 – Характер твердості ґрунту в одній з точок вимірювання.

з дискретністю 1 см (рис. 3). Таким чином можна визначити загальний характер ущільнення ґрунтів, контролюючи зміну цього параметра пошарово. Як бачимо з рис. 3, в встановлено, що в одній з точок вимірювання твердість ґрунту є низькою до глибини 11...12 см. А в подальшому відбувається суттєве зростання твердості. Критичним значенням твердості є величина вище за 3000 кПа.

Висновок. Поєднання даних з ПЗ Skok Agro та Locus Map вирішує проблему оперативного отримання та обробки даних.

Література

1. Руденко М.В. Вплив цифрових технологій на аграрне виробництво: методичний аспект / Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. Том 30 (69). № 6, 2019 р., с. 30 – 37.
2. Інструкція з експлуатації твердоміра ґрунту Skok Agro S600. Версія 1.3. 2019 р.